

**ЧЕРКАСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
імені Богдана Хмельницького

**Силабус навчальної дисципліни
«Організація дистанційного та
змішаного навчання в закладах
загальної середньої освіти»**

Статус дисципліни: навчальна дисципліна
вибіркового компонента

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка			
Спеціальність	013 Початкова освіта			
Освітня програма	«Початкова освіта»			
Ступінь вищої освіти	Бакалавр			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	-			
Семестр	-			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
Семестровий контроль	Залік			
Викладач	Зорочкіна Тетяна Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти			
Контактна інформація	zvezdochcina@vu.cdu.edu.ua			
Кафедра	Початкової освіти			
Навчально-науковий інститут / Факультет	ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва			
Мова викладання	українська			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та методичні аспекти організації дистанційного та змішаного навчання в початковій школі; методи, засоби та інструментарій дистанційного і змішаного навчання молодших школярів; організація ефективної комунікації між учасниками освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання; основні сервіси онлайн-освіти: Zoom; Платформа Google Classroom; LearningApps.org; Padlet.com; Mirro.com; Google jamboard; mentimeter.com та ін.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Мета викладання дисципліни навчальної дисципліни є формування у майбутніх вчителів початкових класів теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для ефективної організації дистанційного та змішаного навчання в початковій школі.			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових			

	технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі. ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів. ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.
Компетентності (Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями)	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії. ЗК-4. Здатність працювати в команді. ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій. СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.
Зміст дисципліни	Змістовий розділ 1. Загальні принципи, інструменти дистанційного та змішаного навчання Тема 1. Дистанційне навчання як форма навчання та педагогічна технологія Сутність та завдання дистанційного навчання на сучасному етапі в початковій школі. Освітній процес в умовах дистанційного навчання: комунікація між

учителем та учнями. Технології дистанційного навчання.

Тема 2. Змішане навчання у початковій школі: сутність та переваги у цифровому суспільстві

Поняття «змішане навчання», загальні характерні ознаки змішаного навчання. Історія виникнення змішаного навчання. Зарубіжний досвід реалізації змішаного навчання. Порівняльна характеристика традиційного, дистанційного й змішаного навчання у початковій школі. Переваги змішаного навчання на основі поєднання різних методів навчання.

Тема 3. Моделі реалізації змішаного навчання у початковій школі.

Загальна характеристика моделей змішаного навчання: модель «Ротація» («Перевернутий клас», «Ротація станцій (робочих зон)», «Ротація лабораторій», «Індивідуальна ротація»), модель «Гнучка модель», модель «Самозмішування», «Поглиблена віртуальна модель». Асинхронні й синхронні процеси у змішаному навчанні. Вибір моделі змішаного навчання для закладів загальної середньої освіти. Умови впровадження змішаного навчання у початковій школі.

Тема 4. Засоби та інструментарій організації дистанційного та змішаного навчання

Поняття та класифікація засобів організації дистанційного та змішаного навчання. Критерії вибору засобів дистанційного та змішаного навчання. Основні форми онлайн-комунікації. Веб-ресурси та онлайн сервіси для організації дистанційного та змішаного навчання. Створення комунікативної структури та приклади її реалізації. Класифікація інструментів дистанційного та змішаного навчання. Онлайн-контент як інструментарій дистанційного та змішаного навчання. Цифрові сервіси онлайн-дошок. Інтерактивні сервіси миттєвого опитування

Практика та інструменти формувального оцінювання

Тема 5. Технології представлення інформації у змішаному та дистанційному форматі навчання молодших школярів

Сучасні цифрові технології, призначені для проектування інформаційного освітнього електронного середовища та організації електронного навчання: інтерактивні відео лекції, інтерактивна відео графіка, інтелект-карти, стрічки часу, інтерактивні презентації, сторітеллінг, віртуальні співрозмовники, інтерактивні тренажери, інтерактивні симулятори, віртуальні лабораторії. Особливості підготовки вчителя контенту для провадження змішаного навчання.

Змістовий розділ 2. Методи дистанційного та змішаного навчання школярів

Тема 1. Методи й прийоми організації дистанційного та змішаного навчання на уроках в початковій школі.

Методи організації взаємодії з учнями в умовах дистанційного та змішаного навчання. Навчальні матеріали в дистанційному навчанні – навчально-методичні матеріали в ДН, мультимедійні курси. Активні й інтерактивні методи навчання на уроках. Сутність й особливості впровадження активних методів навчання. Мікро-навчання як головна форма дистанційного та змішаного навчання. Організаційні й педагогічні проблеми організації роботи на уроках при впровадженні дистанційного та змішаного навчання. Методи проблемного й евристичного навчання.

Тема 2. Методика проведення уроків в умовах дистанційного та змішаного навчання

Особливості календарно-тематичного планування в умовах дистанційного та змішаного навчання. Планування вчителем сценарію уроків

«Перевернутий клас» і «Ротація станцій» в умовах змішаного навчання. Проведення уроків у синхронному та асинхронному режимах. Організація поточного контролю, діагностичних робіт. Організація домашньої роботи. Індивідуалізація процесу навчання.

Тема 3. Особливості організації самостійної роботи молодших школярів в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Технології організації самостійної роботи учнів при впровадженні дистанційного та змішаного навчання: віддалена командна робота, віддалена проектна робота, «peer-to-peer» оцінювання. Умови організації самостійної роботи молодших школярів. Прийоми активізації пізнавального інтересу та мотивації учнів до самостійної роботи. Вироблення в учнів навичок пошуку інформації. Типологія завдань для розвитку пізнавального інтересу учнів на уроках.

Тема 4. Особливості оцінювання та контролю досягнень молодших школярів в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Поняття оцінювання та контролю в освітньому процесі початкової школи. Принципи та підходи до оцінювання в умовах дистанційного та змішаного навчання. Гейміфікація процесу оцінювання молодших школярів. Портфоліо як накопичувальна система оцінювання в умовах дистанційного та змішаного навчання. Виклики та труднощі оцінювання в умовах дистанційного навчання. Академічна доброчесність та проблема списування.

Тема 5. Основи кібербезпеки учнів початкової школи.

Загрози в інтернеті для молодших школярів. Захист персональних даних під час дистанційного надання освітніх послуг. Основні правила безпечної роботи в

інтернеті для здобувачів освіти. Рекомендації батькам щодо безпеки школярів в інтернеті.

Тема 6. Взаємодія з батьками в умовах дистанційного та змішаного навчання

Роль батьків в організації дистанційного та змішаного навчання молодших школярів. Шляхи співпраці з батьками під час дистанційного та змішаного навчання. Проєктування та розробка дистанційних курсів для батьків.

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / Упоряд. Воротникова І.П. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2020. 48 с.
2. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. 95 с.
3. Доценко С. О. Онлайн-безпека учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 192 с.
4. Зорочкіна Т. С., Байдюк Н. В., Здір Д. Р. Організаційно-методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування технології «Перевернутого навчання». *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, 2024 (1), с. 63-69. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.1.10>
5. Методика дистанційного навчання: збірник статей /За редакцією В. А. Ребрини. Хмельницький: ХОППО. 2020. 81 с.
6. Олійник Л. М. Засоби та інструментарій дистанційного навчання в початковій школі : навчально-методичний посібник. Миколаїв : ОІППО, 2021. 40 с.

7. Спілкуємося на відстані: віртуальний освітній простір закладу загальної середньої освіти [навчально-методичний посібник] / авт.-укл.: М. Є. Смирнова, М. С. Астахова, О. О. Байназарова, Г. Л. Вороніна, Т. С. Китиченко, О. В. Колісник; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2023. 128 с.
8. Твердохліб І.А. Особливості програмно-технічного забезпечення дистанційного навчання в умовах воєнного стану: методичні рекомендації. [Електронне видання]. Київ: Педагогічна думка, 2023. 44 с.
9. Трипольська О. О. Нова українська школа: організація дистанційного і змішаного навчання у початковій школі : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.
10. T. Zorochkina, O. Kuchai, S.Yakovenko T.Okolnycha, I.Demchenko T.Kuchai. Problems of Distance Learning in Specialists Training in Modern Terms of The Informative Society During COVID-19. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. 2021 VOL.21 No.12. P. 143-148.
URL:<https://koreascience.kr/article/JAKO202108038321106.pdf>

Додаткова

1. Вольневич О.І. Технологія flipped classroom в дистанційному й очному навчанні. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. Т. 36. Вип. 4. С. 121-131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2013_36_4_14
2. Воротникова І.П. Модель перевернутого класу для навчання вчителів. *Modern sciencyific researches and developments: theoretical value and practical results. 2016: materials of international scientific and practical conference (Bratislava, 15-16 March 2016)/K.*: LLC «NVP Interservice», 2016. P. 53-56.
3. Даниско О. В., Семеновська Л. А. Генеза та сучасний зміст поняття змішаного навчання в

зарубіжній педагогічній теорії і практиці. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Т. 65, №3. С. 1-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2018_65_3_3.

4. Золотаренко Т. Навчання молодших школярів за умов змішаної освіти: переваги та недоліки. Нова українська школа як простір формування ключових компетентностей учасників освітнього процесу. Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (3 грудня 2020, Чернівці) / Укладачі: Бирка М.Ф., Боярин Л.В., Куриш Н.К. Чернівці: ІППОЧО, 2020. С. 304–307.
5. Пилаєва Т. Історія розвитку дистанційної освіти в світі. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка@. Сер.: Педагогічні науки. 2016. Вип. 147. С. 114-118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2016_147_30

Інформаційні ресурси

1. Навчання вдома: практичні поради для вчителів від психологині Світлани Ройз <https://nus.org.ua/articles/navchannya-vdoma-praktychniporady-dlya-vchyteliv-vid-psyhologyni-svitlany-rojz/>
2. Як технічно організувати дистанційне навчання — покрокова інструкція <https://nus.org.ua/articles/yak-tehnichno-organizuvatydystantsijne-navchannya-pokroкова-instruktsiya/>
3. 35 інструментів для дистанційного навчання — добірка НУШ <https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlyadystantsijnogo-navchannya-dobirka-nush/>
4. Практики та підходи до дистанційного навчання — рекомендації для вчителів <https://nus.org.ua/articles/praktyky-ta-pidhody-dodystantsijnogo-navchannya-rekomendatsiyi-dlyavchyteliv/>
5. Чотири сервіси, які допоможуть організувати дистанційне навчання <https://nus.org.ua/articles/chotyry-servisy-yakidopomozhut-organizuvaty-dystantsijne-navchannya/>

	6. Як працювати в Google-клас: покрокова інструкція https://nus.org.ua/articles/yak-pratsyuvaty-v-google-klas-pokroкова-instruktsiya/ 7. Усе в одному місці: як програма Discord допоможе організувати дистанційне навчання https://nus.org.ua/articles/use-v-odnomu-mistsi-yakprograma-discord-dopoozhe-organizuvaty-dystantsijnenavchannya/ 8. Як використовувати YouTube у дистанційному навчанні https://nus.org.ua/articles/yak-vykorystovuvaty-youtube-udystantsijnijnomu-navchanni/ 9. Як розробити дистанційний урок для 1-2 класів — інструкція від учительки https://nus.org.ua/articles/yak-rozrobyty-dystantsijnyjurok-dlya-1-2-klasiv-instruktsiya-vid-vchytelky/ 10. Дистанційне навчання в 3-4 класах: інструкції, приклади уроків та комунікації з батьками https://nus.org.ua/articles/dystantsijne-navchannya-v-3-4-klasi-instruktsiyi-pryklady-urokiv-ta-komunikatsiyi-z-batkamy/ 11. 10 лайфхаків для вчителів і порада батькам — вчителька математики про дистанційне навчання https://nus.org.ua/articles/10-lajfhakiv-dlya-vchyteliv-iporada-batkam-vchytelka-matematyky-pro-dystantsijnenavchannya/ 12. Як організувати дистанційне навчання для дітей з ООП. Досвід учителів https://nus.org.ua/articles/yak-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-dlya-ditej-z-ooop-dosvid-vchyteliv/ 13. Дистанційне навчання: як зацікавити учнів — поради від учительки https://nus.org.ua/articles/dystantsijne-navchannya-yakza-tsikavyty-uchniv-porady-vid-uchytelky/ 14. Освіта після пандемії. Тренди майбутнього шкільної освіти https://nus.org.ua/view/osvita-pislya-pandemiyi-chastyna2-trendy-majbutnogo-shkilnoyi-osvity/
Розподіл годин	Лекційні 14/4

	Практичні/семінарські	16/4
	Лабораторні	
	Самостійна робота	60/82
Критерії оцінювання роботи студентів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час вивчення дисципліни: 90-100 А – «відмінно» – здобувач вищої освіти виявляє: високий рівень володіння навчальним матеріалом; самостійність у аналізі і узагальненні опанованого матеріалу; особливі творчі здібності; уміння самостійно здобувати знання, знаходити і опрацьовувати необхідну інформацію; уміння використовувати сформовані загальні та спеціальні компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності; високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання, практичних завдань; уміння висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем, здатний висловити власну думку щодо дискусійних питань, що ґрунтується на глибокому знанні матеріалу з фаху; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності. 82 – 89 В – «дуже добре» – здобувач вищої освіти виявляє: вільне володіння теоретичним матеріалом; глибоке знання змісту навчальної дисципліни, основних положень наукових джерел та навчальної літератури; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; уміння вільно розв'язувати вправи і задачі у стандартних ситуаціях; знання основоположних теорій і фактів, уміння наводити окремі власні приклади на аргументувати певні думки; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; демонструвати високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатність аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки; здатність самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких незначна.	

75 – 81 С – «добре» – здобувач вищої освіти виявляє: знання змісту освітніх компонентів, основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури; уміння використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; здатність пов'язувати теоретичний матеріал, із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; рівень засвоєння практичних умінь і навичок, необхідний для розв'язання теоретичних і практичних завдань; відповідь є переважно логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу переважно висвітлити основні положення екзаменаційного питання; під час усної відповіді або розв'язання практичних завдань допустив окремі неточності.

68 – 74 D – «задовільно» – здобувач вищої освіти: в основному опанував знаннями змісту більшості освітніх компонентів, в основному орієнтується в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять суттєвого характеру; виявляє вміння в окремих випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, не завжди пов'язує теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував середній рівень засвоєння практичних умінь і навичок, в основному достатній для розв'язання теоретичних і практичних завдань; усна відповідь є невпевненою, непереконливою, фрагментарною, непослідовною, що дає змогу в основному висвітлити екзаменаційне питання; під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив значні неточності.

60 – 67 E – «задовільно» – здобувач вищої освіти виявив: часткові знання окремих фрагментів навчального матеріалу з освітніх компонентів; відсутність достатньої орієнтації в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; уміння лише в поодиноких випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань та пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував

	недостатній рівень засвоєння практичних умінь і навичок; більшість завдань не виконано; відповідь є невпевненою, непереконливою, непослідовною, що не дає змоги висвітлити екзаменаційні питання. 35 – 59 F – «незадовільно» – здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал навчальної дисципліни, не розуміє теоретичного матеріалу і не має практичних навичок для виконання поставлених завдань у професійній діяльності. Може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь і навичок.
Матеріально-технічне забезпечення	Інструменти та обладнання: навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального і загального призначення для кабінетів початкової школи; мультимедійне обладнання, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні ресурси, програмні продукти; бібліотечні ресурси і технології, зокрема, електронні.